

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Petrákové a soudců Mgr. Pavla Riedlbaucha a JUDr. Vladimíry Čítkové ve věci

žalobce: **Michal Ž.**, narozený dne xxx
Bytem xxx, xxx
adresa pro doručování xxx, xxx
zastoupený advokátem Mgr. Lukášem Blažkem
se sídlem náměstí Čs. legií 500, 530 02 Pardubice

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, IČO: 00025429
se sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2

o 15 805 662,33 Kč, o odvolání obou účastníků proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 5. září 2019 č. j. 29 C 6/2017-195

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve vyhovujícím výroku o věci samé (ad I), pokud jím bylo rozhodnuto o povinnosti žalovaného zaplatit žalobci částku 99 000 Kč, v zamítavém výroku o věci samé (ad II), pokud jím bylo rozhodnuto o nároku na zaplacení 15 641 375 Kč, ve výroku o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky řízení (ad III) a ve výrocích o náhradě nákladů řízení státu (ad IV a V) **potvrzuje**.
- II Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem ze dne 5. 9. 2019 soud I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 148 320 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I), žalobu na zaplacení částky 15 657 342,33 Kč zamítl (výrok II) a vyslovil, že žalobce je povinen zaplatit žalované náhradu nákladů řízení ve výši 130 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok III), že žalobce je povinen zaplatit České republice – Obvodnímu soudu pro Prahu 2 náklady státu ve výši 800 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok IV) a že žalovaná je povinna zaplatit České republice – Obvodnímu soudu pro Prahu 2 náklady státu ve výši 318 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok V).
2. Soud I. stupně rozhodoval v řízení zahájeném žalobou, kterou žalobce požadoval odškodnění nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání vedené u Okresního soudu v Pardubicích pod sp. zn. 1 T 193/2013 (dále posuzované řízení) ve výši 15 456 000 Kč, dále odškodnění za nemajetkovou újmu způsobenou nepřiměřenou délkou posuzovaného řízení ve výši 100 000 Kč, odškodnění majetkové újmy za náklady vynaložené na obhajobu žalobce v posuzovaném řízení obhájcem Mgr. Lukášem Blažkem ve výši 51 864 Kč, právním zástupcem Mgr. Stavinohou ve výši 8 989,33 Kč a odškodnění majetkové újmy za právní zastoupení JUDr. Ivou Kremplovou v opatrovnickém řízení vedeném u Okresního soudu ve Vyškově pod sp. zn. 8 P 56/2013, ve výši 4 434 Kč. Dále žádal odškodnění ve výši 184 375 Kč s tvrzením, že 50 000 Kč zaplatil za běžný úrok z půjčky 250 000 Kč za období od 7. 1. 2014 do 7. 1. 2016 ve výši 10 % a zbývající částku za smluvní pokutu ve výši 0,15 % denně z částky 250 000 Kč za období od 8. 1. 2014, kdy si v důsledku trestního stíhání musel půjčit částku 250 000 Kč. Dále žalobce tvrdil, že od roku 1994 byl ve služebním poměru u Armády České republiky, nastoupil po ukončení vojenské střední školy dopravní, od 9. 7. 2013 byl služebně zařazen na služebním místě velitel pracoviště xxx xxx xxx, velitelství xxx xxx. Personálním rozkazem ředitele Agentury AČR sp. zn. 3735/2013 ze dne 10. 7. 2013 byl tímto dnem dočasně zproštěn výkonu služby s ohledem na zahájení posuzovaného řízení. Ze služebního poměru byl žalobce propuštěn rozhodnutím Agentury personalistiky AČR o propuštění ze služebního poměru ze dne 12. 2. 2015, sp. zn. 732/2005-15, a to dnem 30. 6. 2015 z důvodu pravomocného odsouzení pro trestný čin. Následně byl převelen do dispozice velitele správy letiště xxx, rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru bylo zrušeno rozhodnutím ředitele Agentury AČR ze dne 15. 1. 2016, sp. zn. 604/2016 s tím, že služební poměr trvá i po 30. 6. 2015. Později došlo k ukončení služebního poměru z důvodu vypršení doby, na kterou byl dohodnut.
3. Žalovaná s žalobou nesouhlasila, navrhla její zamítnutí. Uvedla, že žalobce ji požádal o náhradu škody ve výši 15 556 000 Kč. Žalobce byl stíhán pro spáchání přečinu, přiměřené zadostiučinění formou konstatování porušení práva a vyslovené omluvy za nezákonné stíhání žalovaná považuje za dostatečné. Nárok na ostatní odškodnění nevznikl. Posuzované řízení nebylo nepřiměřeně dlouhé. Žalobce nedoložil vznik majetkové škody.
4. Soud I. stupně vycházel z toho, že mezi účastníky nebylo sporu, že žalobce svůj nárok u žalované uplatnil dne 8. 7. 2016, a sporný nebyl také průběh trestního stíhání žalobce s tím, že po zahájení trestního stíhání dne 16. 7. 2013 byla podána obžaloba, dne 15. 8. 2013 byl vydán trestní příkaz, proti kterému ze strany žalobce byl podán odpor dne 22. 8. 2013. Ve věci proběhla jednání ve dnech 4. 11. 2013, 6. 2. 2013 a 11. 2. 2014, kdy byl vyhlášen odsuzující rozsudek, proti kterému byla dne 11. 2. 2014 a 25. 3. 2014 podána odvolání. Spis byl odeslán odvolacímu soudu dne 10. 4. 2014, usnesením ze dne 22. 4. 2014 byl zrušen napadený rozsudek a věc vrácena k dalšímu

řízení. Ve věci proběhla další jednání dne 25. 9. 2014 a 29. 9. 2014, kdy byl vyhlášen rozsudek, proti kterému byla dne 29. 9. 2014 a dne 14. 10. 2014 podána odvolání. Spis byl odvolacímu soudu odeslán dne 23. 10. 2014 s tím, že obě odvolání byla zamítnuta dne 25. 11. 2014. Dne 9. 2. 2015 pak bylo žalobcem podáno dovolání, kdy dovolacím soudem byl dne 21. 10. 2015 pravomocný odsuzující rozsudek zrušen a věc vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Dne 8. 2. 2016 ve věci proběhlo jednání, kde byl vyhlášen zprošťující rozsudek, který nabyl ve vztahu k žalobci právní moci dne 15. 2. 2016. Dále soud I. stupně získal z provedeného dokazování skutková zjištění, která popsal v odůvodnění svého rozhodnutí (body 4 až 17 odůvodnění rozsudku soudu I. stupně) a odvolací soud na takto objasněný skutkový základ věci odkazuje a shodně se soudem I. stupně z něj vychází. Soud I. stupně také vysvětlil, k jakým svým tvrzením žalobce přes poučení soudem nepředložil důkazy, a která svá tvrzení neprokázal, ač jím navržené důkazy soud I. stupně provedl.

5. S citací ust. § 1 a následujících zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád) – zkráceně OdpŠk soud I. stupně vysvětlil, že bylo prokázáno, že žalobce u žalované uplatnil nárok na náhradu nemajetkové újmy ve smyslu § 14 odst. 1, 3 Odpšk, zčásti byl odškodněn, ale až po uplynutí šestiměsíční lhůty k projednání nároku a po podání žaloby, žalovaná konstatovala nezákonnost trestního stíhání žalobce a žalobci se omluvila, finanční částka žalobci nebyla přiznána. Shledal tak podmínky pro projednání nároku žalobce soudem ve smyslu ust. § 15 odst. 2 Odpšk.
6. Usnesením Policie ČR, Krajského ředitelství Policie Pardubického kraje č. j. KRPE-31851-5/TČ-2013-170681 ze dne 27. 5. 2013 bylo zahájeno ve smyslu ust. § 160 odst. 1 zák. č. 141/1961 Sb, trestního řádu, trestní stíhání žalobce pro přečin porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1 zák. č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. Rozsudkem Okresního soudu v Pardubicích ze dne 8. 2. 2016, č. j. 1 T 193/2013-489 byl žalobce zproštěn obžaloby dle § 226 písm. b) tr. řádu. Soud I. stupně tak dovedl, že usnesení o zahájení trestního stíhání podle § 160 odst. 1 tr. řádu je tak nezákonným rozhodnutím ve smyslu § 8 odst. 1 Odpšk , trestní stíhání neskončilo pravomocným odsouzením žalobce. Objektívni odpovědnosti za škodu (resp. nemajetkovou újmu) z nezákonného rozhodnutí se stát nemůže zprostit, jestliže jsou kumulativně splněny tři podmínky: 1) nezákonné rozhodnutí, 2) vznik škody či nemajetkové újmy a 3) příčinná souvislost mezi vydáním nezákonného rozhodnutí a vznikem nemajetkové újmy. Existence všech těchto podmínek musí být v soudním řízení bezpečně prokázána, přičemž důkazní břemeno leží na poškozeném. Při naplnění první podmínky se tak soud I. stupně zabýval daností zbývajících.
7. Ve vztahu k nároku žalobce za náklady na obhajobu Mgr. Blažkem ve výši 51 864 Kč a Mgr. Stavinohou ve výši 8 989,33 Kč soud I. stupně shledal nárok žalobce důvodným a co do jeho výše po právu. Žalobce vynaložil náklady na obhajobu v trestní věci za účelem zrušení nezákonného rozhodnutí a prokázal, že nárokované částky svým obhájcem zaplatil. Tyto náklady soud I. stupně shledal účelně vynaloženými ve smyslu ust. § 31 odst. 1,3 Odpšk, s ohledem na trestní sazbu, která žalobci hrozila je možno za jeden úkon právní služby advokáta přiznat odměnu 1 500 Kč. Soud I. stupně uvedl, že žalobce prokázal, že advokát Mgr. Blažek provedl 23 úkonů právní pomoci, z toho 2 úkony v poloviční výši (podrobně je popsal v odůvodnění svého rozhodnutí a odvolací soud i zde na toto odůvodnění napadeného rozsudku odkazuje). Spolu s uvedenými úkony právní služby soud I. stupně shledal důvodným i nárok na náhradu škody za paušální náhrady (hotových výdajů – poznámka odvolacího soudu) za každý z nich ve výši 300 Kč, za advokátem účtované cestovné spolu s náhradou za ztrátu času na cestě za žalobcem do Prahy,

resp. do Brna Celkem tak soud I. stupně za „účelně vynaložené náklady na zrušení nezákonného rozhodnutí v rámci obhajoby vedené Mgr. Blažkem“ přiznal žalobci částku 44 964 Kč, do zbytku, částky 6 900 Kč, žalobu zamítl.

8. Náklady na obhajobu žalobce Mgr. Stavinohovi zaplatil částkou 8 989,33 Kč, soud I. stupně vzal za prokázáno, že Mgr. Stavinoha převzal zastoupení žalobce dne 5. 3. 2015, téhož dne podal dovolání. Soud I. stupně shledal, že žalobci náleží náhrada za cenu 2 úkonů advokáta po 1 500 Kč podle § 11 odst. 1 písm. a) a písm. k) vyhl. č. 177/1996 Sb, advokátního tarifu, 2 náhrady hotových výdajů po 300 Kč a 21 % daň z přidané hodnoty z částky 3 600 Kč, celkem 4 356 Kč. Další požadovanou sumu 4 633,33 Kč odpovídající poradě advokáta se žalobcem, jedné náhradě hotových výdajů a cestovnému 2 029,20 Kč, vše s daní z přidané hodnoty soud I. stupně žalobci nepřiznal s tím, že neprokázal, že by se jeho porada s advokátem konala.
9. Soud I. stupně shledal žalobu nedůvodnou také, pokud požadovala náhradu za náklady vynaložené na právní služby JUDr. Kremplové ve výši 4 434 Kč v souvislosti se zastupováním žalobce v opatrovnickém řízení o snížení výživného. Vysvětlil, že nemá za prokázáno, že by advokátka žalobce v tomto řízení zastupovala a provedla tvrzené úkony, navíc není dána příčinná souvislost mezi nezákonným rozhodnutím a takto vymezenými výdaji žalobce. Nejedná se o náklady řízení, které by byly poškozeným účelně vynaloženy na zrušení nebo změnu nezákonného rozhodnutí ve smyslu § 31 odst. 1 OdpŠk.
10. Nárok na odškodnění nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání ve výši 15 456 000 Kč hodnotil soud I. stupně s tím, že je na žalobci, aby tvrdil a prokázal nejen existenci nezákonného rozhodnutí, ale i skutečnost, kterou lze právně kvalifikovat jako porušení jeho konkrétního práva které způsobilo vznik nemajetkové újmy a to v příčinné souvislosti s nezákonným rozhodnutím. Fakt, že nezákonným rozhodnutím byla porušena konkrétní práva žalobce a že v důsledku toho vznikla žalobci nemajetková újma, musí být prokázán. Obecně každé trestní řízení negativně ovlivňuje osobní život stíhané osoby, na kterou je sice do okamžiku právní moci meritorního rozhodnutí třeba pohlížet jako na nevinnou, ale samotný fakt trestního stíhání je zátěží pro každého obviněného (soud I. stupně odkázal na závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 31. 3. 2005, sp. zn. I. ÚS 554/04). Již samotné trestní stíhání výrazně zasahuje do soukromého a osobního života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti, a to tím spíše, jedná-li se o obvinění „liché“, což je posléze pravomocně stvrzeno zprošťujícím rozsudkem soudu, podle něhož se skutek, z něhož byl jednotlivec obviněn a obžalován, nestal, případně nebyl trestným činem (zde soud I. stupně učinil odkaz na náleze Ústavního soudu ze dne 17. 6. 2008, sp. zn. II. ÚS 590/08). Soud I. stupně dospěl k závěru, že nezákonným trestním stíháním došlo k zásahu do práv žalobce na jeho osobní, profesní, rodinný i společenský život, k poškození jeho cti a dobré pověsti. Při stanovení formy či výše zadostiučinění vycházel především z povahy trestní věci, z délky trestního řízení a následků způsobených trestním řízením v osobnostní sféře poškozeného a přihlédl i k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Uvedl, že žalobce byl stíhán pro podezření ze spáchání přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku dle § 220 odst. 1 zák. č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, za které bylo možné v případě vydání odsuzujícího rozsudku uložit trest odnětí svobody v trvání až dvou let či zákaz činnosti. Hrozba trestu s ohledem na možnou trestní sazbu byla v případě žalobce velmi nízká i s ohledem na jeho bezúhonnost, tudíž se dalo předpokládat uložení podmíněného trestu. Trestní stíhání trvalo od 28. 5. 2013 do 15. 2. 2016, tedy po dobu 2 let a necelých 9 měsíců, což není extrémně dlouhá doba, jde ale o dlouhou dobu stavu nejistoty žalobce ohledně výsledku řízení, po část této doby byl pravomocně odsouzenou osobou. Povaha trestné činnosti, pro kterou byl žalobce stíhán, zpravidla nepůsobí značné společenské odsouzení stíhané osoby. Při posouzení uvedených znaků soud I. stupně dospěl k závěru, že zadostiučinění má být poskytnuto v penězích,

nebot' žalobce prokázal, že došlo k takové újmě, kterou nestačí odčinit konstatováním nezákonného rozhodnutí.

11. Soud I. stupně vysvětlil, že finanční zadostiučinění je nad rámec konstatování porušení práva namístež pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat. V řízení bylo prokázáno, že žalobce v době trestního stíhání trpěl stresem, nejistotou, musel brát po dobu jednoho roku léky na psychiku, trestní stíhání mělo vliv na jeho osobu, chování, na jeho rodinný a společenský život. Současně soud I. stupně hodnotil, že na poškození pověsti žalobce ve vztahu k dětem se rovněž podílela jeho bývalá manželka, ve vztahu k profesnímu životu žalobce nebyl jediné z důvodu samotného trestního stíhání automaticky dočasně zproštěn výkonu služby a nebyl mu snížen plat na 50%, žalobce byl dočasně zproštěn výkonu služby až na základě personálního rozkazu ředitele Agentury AČR, tedy nikoli v příčinné souvislosti jediné s trestním stíháním, nýbrž v příčinné souvislosti až s rozhodnutím ředitele Agentury AČR, který shledal, že další výkon služby žalobce ohrožuje důležitý zájem služby či objasňování jeho činu ve smyslu ust. § 9 zák. č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání. Služební poměr žalobce nezankl po pravomocném odsouzení žalobce dle ust. § 18 zákona o vojácích z povolání, žalobce byl propuštěn ze služebního poměru podle ust. § 19 odst. 1 písm g) tohoto zákona z důvodu rozhodnutí kompetentní osoby, protože tato dospěla k závěru, že setrvání žalobce ve služebním poměru po pravomocném odsouzení by ohrozilo vážnost vojenských sil. K propuštění nemuselo podle zákona dojít, došlo k němu jediné z důvodu rozhodnutí určité osoby. V příčinné souvislosti s nezákonným stíháním žalobce by propuštění ze služebního poměru bylo pouze v případě, že by žalobce byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody podle ust. § 19 odst. 1 písm. f) zákona o vojácích z povolání. Po zrušení odsuzujícího rozsudku dovolacím soudem pak bylo rozhodnutí o propuštění žalobce ze služebního poměru zrušeno a žalobci byl doplacen plat. K zániku služebního poměru žalobce po skončení trestního stíhání pak došlo podle § 18 písm. a) zákona o vojácích z povolání uplynutím doby, když ze strany armády nebyl závazek prodloužen. Nebylo prokázáno, že závazek nebyl obnoven z důvodu trestního stíhání žalobce.
12. Soud I. stupně poté, v zájmu rovnosti, porovnal posuzovaný případ s jinými rozhodnutími o přiznání zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním, které skončilo zproštěním obžaloby nebo zastavením stíhání. Vzal v potaz rozhodnutí ve věci téhož soudu sp. zn. 10 C 158/2012 potvrzené rozsudkem Městským soudem v Praze dne 10. 6. 2014 pod sp. zn. 12 Co 122/2014, kde žalobkyni bylo přiznáno zadostiučinění ve výši 25 000 Kč v situaci, kdy byla trestně stíhána po dobu dvou let a deseti měsíců, hrozil jí trest odnětí svobody až do výše dvou let, její věc nebyla medializována, žalobkyně užívala po dobu dvou měsíců antidepresiva, po dobu devíti měsíců byla pravomocně odsouzenou osobou, až Ústavní soud zrušil odsuzující rozsudek. Hodnotil také rozhodnutí ve věci téhož soudu sp. zn. 31 C 617/2014, jímž bylo žalobkyni pravomocně přiznáno odškodnění nemajetkové újmy za dobu 2 let a 7 měsíců nezákonného trestního stíhání ve výši 50 000 Kč, žalované hrozil trest v rozpětí dvou až osmi let odnětí svobody, žalobkyně nebyla pravomocně odsouzena, trestní stíhání ale mělo vyšší dopady do jejího zdravotního stavu, vlivem trestního stíhání prodělala infarkt myokardu.
13. Poté soud I. stupně dospěl k závěru, že přiměřeným zadostiučiněním za nemajetkovou újmu vzniklou žalobci nezákonným rozhodnutím je částka 99 000 Kč. Vyšel z částky 3 000 Kč za měsíc trestního stíhání při jeho trvání po 33 měsíců, což zhodnotil jako adekvátní k prokázaným zásahům do osobnostních práv žalobce, vyšší částku oproti porovnávaným případům určil s tím, že pro žalobce bylo trestní stíhání z psychologického hlediska těžší o to, že bylo vedeno v souvislosti s výkonem jeho služebního závazku u Armády ČR, jemuž zasvětil svůj dosavadní život, že žalobce

byl po určitou dobu pravomocně odsouzen, což se odrazilo v jeho činnosti při vedení mladých hasičů a provozu letních táborů. Co do zbytku ve výši 15 357 000 Kč žalobu zamítl.

14. Pokud se žalobce domáhal odškodnění nemajetkové újmy za nepřiměřenou délku trestního řízení, soud I. stupně zkoumal, zda v průběhu posuzovaného trestního řízení došlo k nesprávnému úřednímu postupu, porušení povinnosti vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě. S poukazem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva a Nejvyššího soudu hodnotil jednak celkovou délkou řízení a jednak, zda v průběhu došlo k průtahům při vyřizování věci. Celková délka řízení byla 2 roky a 9 měsíců, věc byla řešena na třech stupních soudní soustavy, nebyla shledána žádná období nečinnosti soudu ani jiných orgánů činných v trestním řízení, soud I. stupně ve věci rozhodoval 3x, odvolací soud 2x a Nejvyšší soud jednou. Rozhodnutí nebyla odvolacím ani dovolacím soudem rušena proto, že by soudy nerespektovaly závazné právní závěry soudu vyšší instance. Soud I. stupně i s konstatováním, že se jednalo o trestní věc, kde je zvýšený důraz na rychlost řízení, jestliže se jedná o otázku viny a trestu stíhané osoby, shledal posuzované řízení za přiměřeně dlouhé, a nedospěl k závěru, že by v řízení došlo k nesprávnému úřednímu postupu. Žalobu se žádostí o zaplacení 100 000 Kč proto zamítl.
15. Pokud se žalobce domáhal odškodnění majetkové újmy ve výši 184 375 Kč odpovídající úroku ve výši 50 000 Kč ze smlouvy o půjčce a smluvní pokutě ve výši 134 375 Kč s tvrzením, že je žalobce zaplatil svému věřiteli na základě smlouvy o půjčce uzavřené proto, že mu byl po dobu trestního stíhání snížen plat o 50%, soud I. stupně dospěl k závěru, že není dána příčinná souvislost mezi vznikem a škody a nezákonným rozhodnutím. Žalobci byl snížen plat nikoliv jediné a pouze z důvodu jeho trestního stíhání žalobce, nýbrž z důvodu rozhodnutí kompetentní osoby v rámci Armády ČR, plat byl tedy snížen v příčinné souvislosti s rozhodnutím Armády ČR. Ke vzniku škody navíc došlo chováním žalobce, který si v rámci Smlouvy o půjčce sjednal úrok z půjčky, přistoupil na výši smluvní pokuty, takže povinnost zaplatit smluvní pokutu nevznikla z důvodu trestního stíhání, nýbrž pro pozdní splacení půjčky, které nelze spojit s nepřiměřenou délkou trestního stíhání, když tato nebyla zjištěna. I v této části proto soud I. stupně žalobu zamítl.
16. Soud I. stupně tak přiznal žalobci částku 148 320 Kč skládající se z majetkové škody ve výši 44 964 Kč a 4 356 Kč a z odškodnění nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání ve výši 99 000 Kč, ve zbytku žalobu jako nedůvodnou zamítl.
17. O náhradě nákladů řízení soud I. stupně rozhodl podle ust. § 142 odst. 2 zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (zkráceně o. s. ř.) a dle ust. § 142 odst. 3 o. s. ř. podle poměru úspěchu a neúspěchu s tím, že výše plnění přiznaná soudem závisela zčásti na úvaze soudu. Žalobce byl úspěšný v rozsahu 28,4%, neúspěšný v rozsahu 71,6%, žalovaná tak má právo na náhradu nákladů řízení v rozsahu 43,2%. Žalované přísluší náhrada v souladu s ust. § 151 odst. 3 a § 1,2 vyhl. č. 254/2015 Sb. za 1 úkon.
18. O nákladech státu, svědečném bylo rozhodnuto podle poměru úspěchu a neúspěchu účastníků v řízení.
19. Proti rozsudku soudu I. stupně podali odvolání oba účastníci.
20. Žalovaná brojila odvoláním proti vyhovujícímu výroku ad I a nákladovým výrokům ad III a ad V rozsudku, jemuž vytkla nesprávné právní posouzení věci ohledně rozsahu nároku na náhradu

nemajetkové újmy z titulu nezákonného „trestného“ stíhání. S odkazem na své vyjádření k žalobě nesouhlasila s posouzením věci. Uvedla, že žalobce byl stíhán pro spáchání přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku podle ust. § 220/1 trestního zákoníku, kterého se měl dopustit tím, že měl jako příslušník Armády ČR, správce skladu pohonných hmot v zápisu o výdaji leteckého paliva vykázat výdej o 1 338 litrů vyšší, než byla následně naměřená hodnota přečerpaného paliva, čímž měla vzniknout škoda vlastníkovu paliva – společnosti LOM Praha s. p. ve výši 43 926,54 Kč. Po provedeném dokazování vyšlo najevo, že se skutkový děj, který tvoří základ obžaloby, z podstatné části udál, protože došlo k tomu, v čem obžaloba spatřovala jednání a následek, byla tedy spolehlivě prokázána podstata skutku, o němž je soud povinen a oprávněn rozhodovat, ale prokázáný skutek, pro nějž byl obžalovaný stíhán, nenaplňoval všechny objektivní i subjektivní znaky žádné skutkové podstaty trestného činu, když nebyla objasněna příčinná souvislost mezi jednáním žalobce v konkrétním případě popsaném v obžalobě a vznikem způsobené škody. V postupu policejního orgánu ani dozorové státní zástupkyně však nelze spatřovat porušení zákona nebo nesprávný úřední postup; podání obžaloby bylo důvodné, neboť z důkazů provedených v rámci přípravného řízení vše nasvědčovalo tomu, že se žalobce dopustil jednání popsaného ve výroku návrhu na potrestání, jímž naplnil zákonný znak skutkové podstaty výše uvedeného přečinu. Současně se jedná pouze o přečin, jímž byla způsobena majetková škoda ve výši 43 926,54 Kč, lze tedy důvodně usuzovat, že trestní stíhání žalobce nemělo tak markantní dopad na osobní a společenskou sféru jeho života, když se vytýkané jednání vyznačuje nižším stupněm společenské škodlivosti. Platí, že zatímco v případě nepřiměřené délky řízení z titulu nesprávného úředního postupu se újma na straně poškozeného presumuje, újma založená nezákonným rozhodnutím musí být prokázána (žalovaná označila judikaturu Nejvyššího soudu). Žalobce neprokázal vznik nemajetkové újmy v takovém rozsahu, který by zakládal nárok na peněžitou formu zadostiučnění. Žalovaná sporuje, že samotné trestní stíhání mělo mít pro žalobce tak markantní dopad v majetkové sféře, pokud byl postaven mimo službu, ale pobíral 50% základní mzdy. Není zřejmé, zda žalobce činil kroky k nalezení dalšího zaměstnání, nebo získání jiného zdroje příjmu. Žalobce nijak neprokazuje, že byla poškozena jeho pověst v očích přátel a známých, jde pouze o obecná tvrzení. Pokud soud I. stupně porovnal posuzovanou věc s jinými soudními případy, v obou případech byla žalobcům přiznána odškodnění násobně menší, v druhém případě šlo o trestní stíhání pro podstatně závažnější skutek. Oba srovnávané případy mají navíc další přitěžující skutečnost - zdravotní stav stíhaných.

21. Soudem I. stupně přiznané zadostiučnění v předmětném případě je zcela neopodstatněné a nepřiměřené okolnostem řízení. Následným podáním žalovaná uvedla, že nebrojí proti rozhodnutí o své povinnosti zaplatit žalobci náhradu majetkové škody v podobě nákladů obhajoby, ohledně částky 49 320 Kč.
22. Žalobce v odvolání proti rozsudku soudu I. stupně napadl zamítavý výrok o věci samé ad II a výrok o nákladech řízení ad III. Uvedl, že nenapadá závěry soudu I. stupně, pokud se týkají nepřiznané části požadovaných nákladů na právní zastoupení žalobce jak Mgr. Blažkem, tak Mgr. Stavínovou i JUDr. Kremplovou. Nesouhlasí ale se závěrem soudu I. stupně o absenci příčinné souvislosti mezi nezákonným trestním stíháním a vznikem škody – úroků a smluvní pokuty z titulu smlouvy o půjčce s věřitelem Zdeňkem D. Je zcela zřejmé, že ke snížení platu žalobce došlo v důsledku jeho trestního stíhání, bez něho by nedošlo k vydání příslušného rozkazu o snížení platu, Armáda ČR by k takovému postupu neměla žádný důvod. Jak plyne ze samotných personálních rozkazů, k dočasnému zproštění výkonu služby došlo výlučně z důvodu

předmětného trestního stíhání, resp. pravomocného odsouzení žalobce. Je zjevné, že bez trestního stíhání by nedošlo k dočasnému zproštění služby, snížení platu na 50%, ani k propuštění ze služebního poměru. Soud I. stupně přehlíží, že se jednalo o půjčku poměrně neobvyklou, bez průběžných splátek a v relativně vysoké výši, půjčka musela být z povahy věci sjednána na konkrétní

dobu, z uvedených důvodů se nepodařilo sjednat delší dobu splatnosti. Je pravdou, že před uzavřením smlouvy o půjčce žalobce zodpovědně konzultoval předpokládanou dobu trestního stíhání se svým obhájcem, to však nemůže přenést odpovědnost za vznik škody na žalobce. Žalobce je nadále přesvědčen, že jeho trestní stíhání mělo být skončeno výrazně dříve, navíc výhodnější smlouvu o půjčce nebylo možno obstarat. Žalobce dále napadá závěr, že v posuzovaném řízení nedošlo k neodůvodněným průtahům. Podstatné jsou závěry odvolacího soudu v jeho prvním zrušujícím rozhodnutí, i důvody zrušení odsuzujících rozhodnutí Nejvyšším soudem. Je zřejmé, že Okresní soud v Pardubicích se při svém opakovaném rozhodování po zrušení svého rozsudku odvolacím soudem řádně nezabýval výtkami ve smyslu pokynů krajského soudu, nebyl tedy zcela respektován názor odvolacího soudu. Bez ohledu na tuto skutečnost je třeba délku řízení hodnotit celkově vzhledem k projednávané věci. Soud I. stupně nepovažoval věc za nepřiměřeně náročnou, byl ale ochoten akceptovat délku řízení dosahující téměř 3 let. Ve věci byly soudy opakovaně přehlíženy základní otázky pro posouzení, zda byl spáchán trestný čin, tj. otázka odpovědnosti za cizí majetek, a otázka vzniku škody. Adekvátní posouzení těchto otázek pak mělo vést ke zproštění obžaloby bez složitějšího dokazování a bez potřeby opakovaného rozhodování prvostupňového soudu a podání dovolání. O tom svědčí i stanovisko Nejvyššího státního zastupitelství, které ve svém vyjádření k dovolání potvrdilo relevantnost námitek obhajoby. Šlo přitom o obvinění osoby ve služebním poměru s následkem tzv. postavení mimo službu, a tedy naprosto zásadním vlivem na stíhanou osobu žalobce. Výše náhrady nemajetkové újmy v souvislosti s nezákonným trestním stíháním neodpovídá zjištěným okolnostem věci a měla by se pohybovat v násobcích priznané částky. Trestní stíhání přinejmenším významným způsobem přispělo k ukončení dlouhodobého vážného vztahu žalobce a i k neprodloužení služebního poměru žalobce u Armády ČR. Bezdůvodné neprodloužení služebního poměru se zasloužilým vojákem, osobou s obrovskými zkušenostmi, opakovaně oceňovanou je nemyslitelné. Žalobce navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil a přiznal žalobci náhrady dle odvolání.

23. Odvolací soud po zjištění, že odvolání žalobce i odvolání žalované byla uplatněna včas, naplňují požadavky ust. § 205 odst. 1 o. s. ř. a obsahují odvolací důvody stanovené v ust. § 205 odst. 2 písm. g) o. s. ř., projednal je se souhlasem obou účastníků bez nařízení jednání (ust. § 214 odst. 3 o. s. ř.) a přezkoumal správnost rozhodnutí soudu I. stupně i řízení, které předcházelo jeho vydání (ust. § 212, § 212a o. s. ř.). Byl vázán mezemi odvolání, jimiž byl rozsudek soudu I. stupně napaden ve vyhovujícím výroku o věci samé ad I, pokud jím bylo rozhodnuto o povinnosti žalovaného zaplatit žalobci částku 99 000 Kč, a v zamítavém výroku o věci samé ad I, pokud jím bylo rozhodnuto o nároku na zaplacení 15 641 375 Kč. Ve zbývajících částech, tedy ve vyhovujícím výroku o věci samé ad I, pokud jím bylo rozhodnuto o povinnosti žalovaného zaplatit žalobci částku 49 320 Kč a v zamítavém výroku o věci samé ad I, pokud jím bylo rozhodnuto o nároku na zaplacení 15 967,33 Kč, nabyl rozsudek soudu I. stupně podle ust. § 206 odst. 2 o. s. ř. právní moci.
24. Pokud žalovaná poukazovala na rozpor mezi výši soudem I. stupně přisouzeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu žalobce a výši zadostiučinění přisouzených v jím porovnávaných případech, odvolací soud sdílí její závěr, že soudem I. stupně použitý srovnávací materiál není v plném souladu s rozhodnutím soudu I. stupně. Odvolací soud proto učinil srovnání také s věcí poškozeného, jemuž bylo pravomocně přiznáno zadostiučinění ve výši 100 000 Kč rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 23. 5. 2016, č. j. 12 C 73/2014-207, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 25. 10. 2016, č. j. 14 Co 361/2016-256, a jenž byl stíhán pro přečin zneužití pravomoci úřední osoby, za což mu hrozil trest odnětí svobody 6 měsíců až tři roky nebo zákaz činnosti, zásah do jeho osobnostní sféry trval 1 rok a 11 měsíců, šlo stejně jako u žalobce o osobu bezúhonnou, trestní stíhání mělo stejně jako u žalobce dopady do sféry profesní včetně ekonomických důsledků, navíc také soukromé a rodinné a v jehož případě došlo ke zproštění

obžaloby z nejpříznivějšího důvodu podle ust. § 226 písm. a) trestního řádu, tedy že nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž byl poškozený stíhán. Dále odvolací soud posuzovaný případ porovnal s věcí poškozeného, jemuž bylo pravomocně přiznáno zadostiučinění ve výši 100 000 Kč rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 23. 7. 2014, č. j. 20 C 44/2014-109, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 18. 11. 2015, sp. zn. 19 Co 421/2014. Šlo o věc skutkově obdobnou věci výše posouzené, jednalo se o spoluobviněného žalobce ve věci Obvodního soudu pro Prahu 2 sp. zn. 12 C 73/2014, který byl profesně výše postaven a zastával vysokou policejní funkci, byl v profesní sféře více zasažen, nenesl ale dopad trestního stíhání do své rodinné sféry. Konečně odvolací soud posuzovanou věc porovnal s věcí poškozeného, jemuž bylo pravomocně přiznáno zadostiučinění ve výši 75 000 Kč rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 16. 3. 2017, č. j. 19 C 434/2014-175, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2017, č. j. 68 Co 320/2017-236, jenž byl stíhán pro spáchání trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby, za což mu hrozil trest odnětí svobody 6 měsíců až tři roky nebo zákaz činnosti a pro spáchání trestného činu porušování povinnosti strážní služby, za což mu hrozil trest odnětí svobody jeden rok až pět let, zásah do jeho osobnostní sféry trval 2 roky a 5 měsíců, šlo o osobu bezúhonnou, trestní stíhání mělo dopady do jeho sféry profesní včetně ekonomických důsledků, a také do sféry soukromé a rodinné, i u něho došlo ke zproštění obžaloby z nejpříznivějšího důvodu podle ust. § 226 písm. a) trestního řádu, případ byl navíc značně medializován, jakkoliv odvolací soud ve vztahu k této skutečnosti dovedl přetržení příčinné souvislosti.

25. Po takto provedeném porovnání posuzovaného případu se srovnatelnými případy jiných žalobců odvolací soud uzavírá, že soudem I. stupně přiznaná výše zadostiučinění se s ohledem na konkrétní okolnosti posuzovaného případu ve srovnání s obdobnými či podobnými případy jeví jako odpovídající zákonným hlediskům. V případě žalobce odvolací soud shodně se soudem I. stupně bere v potaz jednak délku trestního stíhání, jednak jeho důsledky pro pracovní i osobní život žalobce, to, že žalobce byl o určitou dobu odsouzen pravomocně, což mělo dopad do výkonu jeho povolání, jakkoli byl následně odstraněn, sdílí závěr, že pro žalobce bylo trestní stíhání z psychologického hlediska těžší o to, že bylo vedeno v souvislosti s výkonem jeho služebního závazku u Armády ČR, když žalobce již od jinošského věku službě v armádě zasvětil svůj život a tato služba pro něj byla zásadním cílem jeho snažení a sebehodnocení. Hodnotil i soudem I. stupně zjištěnou skutečnost, že žalobce byl rozsudkem Okresního soudu v Prachaticích ze dne 8. 2. 2016 č. j. 1 T 193/2013-489 zproštěn obžaloby podle ust. § 226 písm. b) trestního řádu, tedy proto, že v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem. Současně odvolací soud hodnotil argumentaci žalobce, že nezákonné trestní stíhání vedlo k úplnému skončení jeho pracovního poměru u Armády ČR, shodně se soudem I. stupně ji ale neshledal správnou. Jak soud I. stupně důvodně poukázal, k neprodloužení služebního poměru žalobce u Armády ČR došlo se značným časovým odstupem od jeho odsouzení, ale především poté, kdy byl žalobce zproštěn obžaloby. Nebylo nijak prokázáno, že by tento služební poměr, jenž skončil uplynutím doby, nebyl prodloužen v příčinné souvislosti s trestním stíháním žalobce. Odvolací soud se plně ztotožnil se závěrem soudu I. stupně, že újmě, již žalobce utrpěl v důsledku nezákonného trestního stíhání, jak byla v řízení prokázána, odpovídá zadostiučinění v penězích ve výši 99 000 Kč. Ve vztahu k tomuto rozhodnutí tak neshledal důvodným ani odvolání žalobce proti části zamítavého výroku o věci, tak odvolání žalované.
26. Odvolání žalobce odvolací soud neshledal důvodným ani ve zbývající části. Soudu I. stupně lze plně přisvědčit v jeho závěru, že mezi žalobcem jeho věřiteli uhrazenou smluvní pokutou za pozdní splacení půjčky ve výši 50 000 Kč a nezákonným rozhodnutím, stejně jako mezi žalobcem zaplaceným úrokem z této půjčky a nezákonným rozhodnutím není dána příčinná souvislost. Jak

správně vysvětlil soud I. stupně, obojí plnění byla žalobcem uskutečněna na základě jeho smluvního vztahu s věřitelem a podle ve smlouvě ujednaných podmínek, které žalobce jako jedna ze smluvních stran akceptoval, nikoli v přímé příčinné souvislosti s nezákonným rozhodnutím. Skutečnost, že žalobce nedodržel smluvní ujednání a dluh splatil opožděně, v důsledku čehož byl podle smlouvy povinen zaplatit smluvní pokutu, pak nijak nesouvisí s tím, že žalobce byl nezákonně trestně stíhán, nelze přehlédnout, že k zaplacení dlužné částky došlo podle vlastního tvrzení žalobce dne 1. 3. 2017, tedy více jak dva roky po zprošťujícím rozhodnutí.

27. Důvodným není odvolání žalobce ani potud, pokud zpochybňuje závěr soudu I. stupně o tom, že trestní řízení trvalo přiměřenou dobu. V tomto směru odvolací soud odkazuje na závěry soudu I. stupně s tím, že trestní řízení v trvání dvou let a devíti měsíců vedené na třech stupních soudní soustavy, a to před obecnými soudy opakovaně, bez zjištění o nečinnosti některého ze soudů či jejich nekoncentrovaném postupu v řízení nebylo nepřiměřeně dlouhé.
28. Ze všech uvedených důvodů odvolací soud rozsudek soudu I. stupně ve vyhovujícím výroku o věci samé ad I, pokud jím bylo rozhodnuto o povinnosti žalovaného zaplatit žalobci částku 99 000 Kč, v zamítavém výroku o věci samé ad II, pokud jím bylo rozhodnuto o nároku na zaplacení 15 641 375 Kč, a také ve výroku o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky řízení (ad III) a ve výrocích o náhradě nákladů řízení státu (ad IV a V), u nichž plně odkazuje na odůvodnění rozhodnutí soudu I. stupně, jako věcně správný podle ust. § 219 o. s. ř. potvrdil.
29. O náhradě nákladů odvolacího řízení odvolací soud rozhodl podle ust. § 224 odst. 1 a § 142 odst. 2 o.s.ř., podle něhož měl-li účastník ve věci úspěch jen částečný, soud náhradu nákladů poměrně rozdělí, popřípadě vysloví, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů právo. V odvolacím řízení žalobce ani žalovaná neuspěli se svým odvoláním, žádný z nich proto nemá právo na náhradu nákladů, které v jeho rámci vynaložili.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně, jestliže rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněně zkoumat jen dovolací soud. (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o. s. ř.).

Pouze proti výroku o náhradě nákladů řízení **není** dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. h/o. s. ř.)

Praha 15. dubna 2020

JUDr. Ludmila Petráková v. r.
předsedkyně senátu